

RÅDETS HENSTILLING**af 12. juli 2016****om Slovakiets nationale reformprogram for 2016 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2016**

(2016/C 299/15)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Den 26. november 2015 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2016 om samordning af de økonomiske politikker. Den 17.-18. marts 2016 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 26. november 2015 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Slovakiet ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet. Den 18.-19. februar 2016 tilsluttede Det Europæiske Råd sig denne henstilling, og den 8. marts 2016 blev den vedtaget af Rådet ⁽³⁾. Da Slovakiet har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Slovakiet sikre en fuldstændig og rettidig implementering af denne henstilling.

(2) Den 26. februar 2016 blev landerapporten for Slovakiet 2016 offentliggjort. Den indeholdt en analyse af Slovakiets fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som blev vedtaget af Rådet den 14. juli 2015, og opfyldelsen af Slovakiets nationale Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 96 af 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 29. april 2016 fremlagde Slovakiet sit nationale reformprogram for 2016 og sit stabilitetsprogram for 2016. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende denne bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter de europæiske struktur- og investeringsfondes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Slovakiet er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpigten. I sit stabilitetsprogram for 2016 har regeringen planlagt en forbedring af den samlede saldo til -1,9 % af BNP i 2016 og dernæst gradvist til -1,3 % af BNP i 2017. Ifølge stabilitetsprogrammet vil den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP kunne nås i 2019. Ifølge stabilitetsprogrammet ventes den offentlige gældskvotest at nå 52,9 % i 2016 og fortsat at falde til 47,3 % i 2019. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivinger, er realistisk. De foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra og med 2017, er dog ikke tilstrækkeligt specificerede. På basis af Kommissionens forårsprognose for 2016 risikerer Slovakiet at afvige en smule fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2016, hvorimod landet forventes at opnå den anbefalede tilpasning i 2017 med uændrede politikker. På grundlag af sin vurdering af stabilitetsprogrammet og under hensyntagen til Kommissionen forårsprognose 2016 er Rådet af den opfattelse, at Slovakiet forventes at være i bred overensstemmelse med stabilitets- og vækstpigstens bestemmelser. Der er ikke desto mindre behov for yderligere foranstaltninger for at sikre efterlevelse i 2016. Til det formål er det meget vigtigt at få vedtaget de længe ventede bindende udgiftslofter og gennemført programmet om »værdi for pengene«, således at effektivitet af de offentlige udgifter forbedres med planlagte udgiftsanalyser inden for bestemte områder.
- (6) De offentlige finansers bæredygtighed på lang sigt er fortsat en udfordring i Slovakiet. Dette skyldes især den forventede stigning i de aldersrelaterede udgifter til sundhedspleje og pensioner. Stigningen i Slovakiets pensionsudgifter frem til 2060 forventes at blive blandt de højeste i Unionen på grund af en aldrende befolkning. Den lovbestemte pensionsalder i Slovakiet er forholdsvis lav, bl.a. på grund af faktorer, der spiller ind på den forventede levealder. Sundhedsudgifterne er dem, der vejer tungest i de aldersrelaterede omkostninger. De offentlige sundhedsudgifter forventes at stige betydeligt på længere sigt, men dog fra et forholdsvis lavt niveau. På trods af visse forbedringer er sundhedsindikatorerne fortsat meget lave i Slovakiet. For at øge omkostningseffektiviteten i sundhedssektoren har regeringen truffet foranstaltninger både med hensyn til behandling af indlagte patienter og ambulante patienter. Bestræbelserne på at indføre en integreret behandlingsmodel fortsætter. Hvorvidt reformen bliver en succes, afhænger formodentlig af, at de vigtigste aktører tager ansvar for den, at sundhedscentre og hospitaler integreres, og at det nødvendige personale afsættes. På trods af at der er vedtaget foranstaltninger til at begrænse en yderligere gældsætning i de offentlige hospitaler, er mange stadig i en ringe økonomisk tilstand. Det er stadig en udfordring at få vendt den negative økonomiske udvikling helt, såsom omstrukturering af hospitalskapaciteten, indførelse af et eventuelt godtgørelsessystem og øget konkurrence i forbindelse med offentlige udbud på sundhedsområdet. Hvad angår behandling af ambulante patienter, skyldes de praktiserende lægers ringe kontrol til dels, at kompetencerne mellem praktiserende læger og specialister er opdelt på en uhensigtsmæssig måde, hvilket betyder, at patienter ofte benytter en dyrere specialiseret behandling. Med hensyn til beskatning har regeringens foranstaltninger til bekæmpelse af skattesvig bidraget til en bedre skatteopkrævning, især hvad angår moms. Momsgabet er dog fortsat højt, hvilket tyder på, at det stadig er en udfordring at sikre, at reglerne efterleves. Det store fokus på momsopkrævning i de senere år betyder, at der er blevet lagt mindre vægt på andre vigtige beskatningsområder, som f.eks. indkomstbeskatning. Derudover har

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

fokus på revision medført, at skatteforvaltningens øvrige opgaver, såsom opkrævning af skattegæld, er underudviklede. Det tyder på, at ressourceallokeringen i skattesystemet kan forbedres. Der er endnu ikke udarbejdet en strategi for, hvordan målene for regelefterlevelse fastlægges.

- (7) På trods af forbedringer på arbejdsmarkedet som følge af god økonomisk genopretning og de seneste politiske foranstaltninger, er langtidsledigheden fortsat en udfordring. Langtidsledigheden er fortsat blandt de højeste i Unionen (7,6 % mod 4,3 % i EU samlet set i tredje kvartal af 2015). Det er især marginaliserede romaer, lavtuddannede og unge, der er ramt. Der er truffet foranstaltninger til at afhjælpe arbejdsløsheden inden for erhvervsuddannelse, jobtilskud og erhvervsvejledning. Hvorvidt det lykkes at gennemføre disse reformer, afhænger dog for størstedelens vedkommende af kapaciteten i den offentlige arbejdsformidling. Selv om det centrale beskæftigelseskontor er blevet omstruktureret, og der er bedre adgang til uddannelse, volder det stadig vanskeligheder at få indført individualiseret støtte til langtidsledige og sårbare grupper. Romaernes deltagelse i det slovakiske arbejdsmarked er fortsat meget lav, og der gøres kun langsomt fremskridt med at øge deres beskæftigelsesfrekvens. Lav uddannelse og få færdigheder samt diskrimination er faktorer, der spiller ind på deres ringe arbejdsmarkedsdeltagelse. Den lave beskæftigelsesfrekvens blandt kvinder i den fødedygtige alder afspejler den lange forældreorlov (op til tre år), manglende børnepasningsmuligheder, især for børn under tre år, høje udgifter til børnepasning og begrænset brug af fleksible arbejdstidsordninger. Derudover er der fortsat regionale skævheder — arbejdsløsheden i Østsllovakiet er stadig dobbelt så høj som i Bratislava. Hvad angår forvaltningen af arbejdsformidlingerne giver de foranstaltninger, der er truffet i de seneste måneder, ingen skræddersyet løsning på, hvordan de strukturelle problemer på Slovakiets arbejdsmarked skal tackles.
- (8) Uddannelsessystemet er ikke tilstrækkelig gearret til at øge Slovakiets økonomiske potentiale. Uddannelsesresultaterne er ringe i forhold til internationale standarder, og de er faldet yderligere. Det skyldes især dårlig uddannelse af lærere, og at lærerhvervet ikke nyder anseelse. På trods af at lærerne fik en lønstigning på 4 % i 2016, er den ringe løn og en utilstrækkelig praktisk uddannelse blandt de faktorer, som gør, at unge ikke finder professionen attraktiv. Den lovgivning, som for nylig blev vedtaget for at bekæmpe segregation, skal dog først gennemføres, hvis den skal skabe positive forandringer og øge romaernes deltagelse i den almindelige skolegang, herunder i førskoleundervisningen.
- (9) Den offentlige forvaltning er stadig belastet af manglende effektivitet. Koordineringen er ineffektiv på grund af den opsplittede og stive offentlige forvaltning. Det er et positivt skridt i den rigtige retning, at der blev vedtaget en strategi om personaleforvaltning i oktober 2015. Den nye lov om offentlig tjeneste, som er en forudsætning for, at gennemførelsen af strategien bliver en succes, er dog endnu ikke blevet vedtaget. Regeringen har taget adskillige skridt til at bekæmpe korruption, men resultaterne er indtil videre begrænsede. De er navnlig begrænsede, når det gælder Slovakiets indledning af straffesager og retsforfølgning af korruptionssager, herunder ulovlig praksis i forbindelse med offentlige udbud. Procedurene for byggetilladelser i forbindelse med store investerings- og infrastrukturprojekter er blevet kortere. Usammenhængende forvaltning, manglende anvendelse af evidensbaserede udbudsprocedurer, manglende professionalisme, interessekonflikter, skræddersyede udbudsspecifikationer og overdreven brug af tildelingskriterier, som bygger på laveste pris, resulterer i en konkurrence, der kun i begrænset omfang er kvalitetsbaseret. Det anføres jævnligt, at svagheder i forbindelse med offentlige udbud betyder, at tildelingen af offentlige midler ikke er effektiv. Hyppige ændringer af lovgivningen og byrdefulde administrative procedurer og krav skader erhvervslivet i Slovakiet. Store administrative og forskriftsmæssige hindringer inden for visse liberale erhverv og netværksindustrier, svagheder på områder, såsom håndhævelse af kontrakter og insolvensbehandling samt vedvarende problemer med retssystemets kvalitet, skader erhvervmiljøet og investeringsincitamentet. Der er truffet visse foranstaltninger, som skal gøre det lettere at drive virksomhed, såsom oprettelsen af centret for bedre lovgivning i oktober 2015 og lanceringen af det nationale erhvervscenter i starten af 2016. Vedtagelsen af loven om små virksomheder som led i strategien for udvikling af små og mellemstore virksomheder er dog blevet udsat.
- (10) Som led i det europæiske semester har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Slovakiets økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2016. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet og det nationale reformprogram samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Slovakiet i de foregående år. Den har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Slovakiet, men også til, i hvor høj grad de er i overensstemmelse med EU's regler og

retningslinjer, da der er behov for at styrke EU's samlede økonomiske styring, ved at der på EU-plan ydes bidrag til kommende nationale beslutninger. Henstillingerne som led i det europæiske semester afspejles i henstilling 1-3 nedenfor.

- (11) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles navnlig i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Slovakiet i 2016 og 2017 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Opnå en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,25 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 og på 0,5 % af BNP i 2017. Forbedre omkostningseffektiviteten i sundhedssystemet. Træffe foranstaltninger til at forbedre efterlevelsen af skattereglerne.
2. Forbedre aktiveringsforanstaltningerne for langtidsledige og andre dårligt stillede grupper, bl.a. ved hjælp af individualiserede ydelser og målrettet uddannelse. Fremme beskæftigelsen af kvinder, navnlig ved at øge udbuddet af børnepasning af god kvalitet til en rimelig pris. Forbedre uddannelsesresultaterne ved at gøre lærerfaget mere attraktivt samt øge romabørnenes deltagelse i den almindelige skolegang fra de tidlige barndomsår.
3. Konsolidere forvaltningen, styrke skiftet fra udbud, hvor der alene ses på pris, til udbud, hvor der også ses på kvalitet, og forbedre retsforfølgningen af ulovlig praksis i forbindelse med offentlige udbud. Gøre forvaltningen af de menneskelige ressourcer i den offentlige forvaltning mere gennemsigtig, bedre og mere effektiv, især ved at vedtage en ny lov om offentlig tjeneste, og gøre retssystemet mere effektivt. Vedtage en omfattende plan for, hvordan administrative og forskriftsmæssige forhindringer for erhvervslivet kan reduceres.

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. juli 2016.

På Rådets vegne
P. KAŽIMÍR
Formand

⁽¹⁾ I medfør af artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.